

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМЕНІ О.О.ШАЛІМОВА»**

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради ДУ «Національний
інститут хірургії та трансплантології імені
О.О. Шалімова» НАМН України
від 08.07.2019 р., протокол № 8

Уведено в дію

Наказ ДУ «Національний інститут хірургії та
трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН
України від 09.07.2019 р., №92/1-Н

**ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ЛІКАРІВ, МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
НАУКОВЦІВ ТА ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В
ДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМ.О.О.ШАЛІМОВА» НАМН УКРАЇНИ**

КИЇВ 2019

Даний Кодекс розроблений на основі чинного законодавства України та загальновизнаних принципів і норм корпоративної етики. Кодекс містить основні принципи вирішення етичних ситуацій. У Кодексі сформульовані і систематизовані норми і принципи поведінки, яких повинні дотримуватися у професійній діяльності науковці, лікарі, медичні та інші працівники, та особи, які навчаються в ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України.

1. Загальні положення

1.1. Етичний кодекс працівників та осіб, які навчаються в Держаній установі «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України, (далі - Кодекс) є локальним нормативним документом Держаної установи «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України (далі – ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України), що визначає вимоги до осіб, які працюють та навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, стандарти їх поведінки та взаємовідносин. Кодекс розроблений відповідно до чинного законодавства України, статуту ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України на основі «Етичного кодексу ученого України» та «Етичного кодексу лікаря України», складений відповідно до моральної сутності ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, норм медичної етики, спрямованих на ствердження добра, гуманізму, людяності та загальновизнаних норм етики, моралі, поваги до колег, держави і суспільства в цілому.

1.2. Даний Кодекс взаємин між науковцями, лікарями, медичними та іншими працівниками, особами, які навчаються та адміністрацією Інституту, діє стосовно всіх працівників, що мають безпосереднє відношення до лікувальної, науково-дослідницької, навчально-методичної, організаційної, освітньої діяльності в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

1.3. Метою цього Кодексу є всебічний і гармонійний розвиток працівників, сприяння співпраці і досягнення найвищих результатів у сфері професійної діяльності кожного члена трудового колективу та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

1.4. Завданнями цього Кодексу є:

1) визначення правил поведінки, що сприяють формуванню соціальної самосвідомості як сукупності моральних цінностей в різних сферах спілкування;

2) зміцнення корпоративної культури осіб, які працюють і навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, підтримка в трудовому колективі духу згуртованості, патріотизму, демократії, гордості за приналежність до ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України;

3) створення максимально комфортних умов навчання і роботи, сприятливого психологічного клімату у виробничому та освітньому середовищах ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України;

4) збереження і зміцнення престижу та іміджу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України як наукової установи та закладу вищої освіти з стійкими етичними традиціями за рахунок формування в суспільній свідомості образу працівника та особи, яка навчається в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, як високоінтелектуальної, всебічно розвиненої та соціально корисної особистості.

1.5. Усі працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, повинні сприймати себе як відповідальних членів трудового колективу та колективу здобувачів освіти, пишатися своєю приналежністю до них, слідувати наступним моральним і етичним принципам:

- гуманне ставлення до людей;
- повага до прав, честі і гідності іншої особи;
- порядність;
- чесність;
- правдивість;
- відповідальність і вірність прийнятим зобов'язанням;
- принциповість.

2. Загальні основи професійної поведінки медичних працівників

2.1. Головна мета професійної діяльності лікаря, медичного працівника, науковця - збереження та захист життя й здоров'я людини, профілактика захворювань і відновлення здоров'я, а також зменшення страждань при невиліковних хворобах, при народженні і настанні смерті. Етичне ставлення до особистості пацієнта не припиняється і після його смерті.

2.2. Лікар, медичний працівник, науковець несе повну відповідальність за свої рішення і дії щодо життя та здоров'я пацієнтів. Він зобов'язаний систематично вдосконалювати свій професійний рівень, використовуючи у своїй діяльності найбільш ефективні відомі раніше і новітні досягнення медичної науки в порядку, встановленому законодавством.

2.3. Лікар, медичний працівник, науковець може займатися будь-якою іншою діяльністю, якщо вона сумісна з фаховою незалежністю, не принижує його гідності та не завдає шкоди пацієнтам і його лікарській практиці.

2.4. Лікар, медичний працівник, науковець повинен надавати медичну допомогу за спеціальністю хворим незалежно від віку, статі, раси, національності, віросповідання, соціального стану, політичних поглядів, місця проживання, громадянства та інших немедичних ознак, включаючи матеріальне положення.

2.5. Лікар, медичний працівник, науковець своїм професіоналізмом, морально-етичними переконаннями, поведінкою у будь-яких життєвих ситуаціях, ставленням до людини і до виконання фахових обов'язків повинен бути гідним прикладом для своїх колег та інших членів суспільства.

2.6. Лікар, медичний працівник, науковець має право брати активну участь в роботі професійних об'єднань і асоціацій, одночасно отримуючи їх захист і підтримку. Лікарські об'єднання та асоціації зобов'язані сприяти і надавати кожному із своїх членів допомогу у дотриманні та відстоюванні принципів високого професіоналізму, фахової незалежності, моральності, етики і деонтології.

2.7. Лікар, медичний працівник, науковець не повинен займатись політичною, релігійною агітацією і пропагандою в робочий час, спонукати колег до дій та вчинків, несумісних із званням лікаря, медичного працівника.

3. Етичні обов'язки працівників та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України

3.1. Поважати права і гідність особистості. Взаємовідносини між працівниками та особами, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, повинні ґрунтуватися на взаємоповазі та співпраці, тактовності і коректності, ввічливості та взаємодопомоги.

3.2. Являтися носіями культури, порядності, толерантності, сприяти моральному та культурному росту інших.

3.3. Піклуватися про дотримання корпоративних і суспільних інтересів. Слідувати нормам професійної та корпоративної етики, утримуватися від непродуманих заяв.

3.4. Сприяти ефективній роботі ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України як державної наукової установи, провідного медичного закладу та центру, що забезпечує процес отримання, передачі і широкого розповсюдження знань.

3.5. Показувати власним прикладом повагу до традицій, історії, символіки ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, необхідність дотримання правил трудової та навчальної дисципліни згідно Статуту, Правил внутрішнього розпорядку ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, інших нормативних документів та цього Кодексу.

3.6. Ставитися дбайливо до майна ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, стежити за чистотою і порядком на його території; не залишатися байдужим до порушення чистоти і порядку іншими.

3.7. Дотримуватися етичних норм в мові, поведінці, дотримуватися дрес-коду в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

3.8. Пам'ятати про високий статус ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, як національного закладу, з честю і гідністю носити його і своєю працею виправдовувати високе звання працівника ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

3.9. Займати принципову позицію у випадках порушення законодавства, Статуту ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та цього Кодексу.

3.10. Не допускати дискримінації працівників та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, за національною, расовою, релігійною, гендерною та іншими ознаками в індивідуальному порядку і в рамках діяльності суспільно-політичних організацій.

3.11. Підвищувати свою громадянську активність. Не вести політичну та ідеологічну агітацію, а також не займатися комерційною рекламою на території Інституту; не вести діяльності, що ставить під сумнів високий моральний статус працівника та особи, яка навчається в ДУ «Національний інститут хірургії і трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України.

3.12. Не вести антигромадську діяльність, яка дестабілізує порядок в ДУ «Національний інститут хірургії і трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України та поза її межами, не здійснювати дій, які суперечать Конституції, законодавству України.

4. Взаємовідносини між лікарями, медичними працівниками, науковцями, особами, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова», НАМН України та пацієнтами

4.1. Лікар, медичний працівник, науковець, особа, яка навчається в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України, повинні планувати свої дії стосовно пацієнту і стосунки з ним на засадах загальнолюдської етики і

моралі, проголошеної Клятвою лікаря України, лікарської деонтології, а також Етичного кодексу лікаря України та Міжнародного кодексу лікарської етики.

4.2. Лікар, медичний працівник, науковець, особа, яка навчається в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України, несе відповідальність за якість і гуманність медичної допомоги, яка надається пацієнтам, та будь-яких інших професійних дій щодо втручання в життя та здоров'я людини. У своїй роботі він зобов'язаний дотримуватись Конституції і законів України, діючих нормативних документів стосовно лікарської практики, з урахуванням особливостей захворювання, використовувати методи профілактики, діагностики і лікування, які вважає найбільш ефективними в кожному конкретному випадку, виходячи з інтересів хворого. У разі необхідності лікар зобов'язаний звернутися за допомогою своїх колег.

4.3. У ситуаціях надання допомоги хворому, за обставин які не передбачені законодавством, нормативними актами і посадовими інструкціями, лікар медичний працівник, науковець, особа, яка навчається в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України, зобов'язані враховувати, насамперед, інтереси хворого, принципи лікарської етики і моралі.

4.4. Лікар, медичний працівник, науковець, особа, яка навчається в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України не повинні: наражати пацієнта на невиправданий ризик, а тим більше використовувати свої знання в негуманних цілях. При виборі будь-якого методу лікування лікар, насамперед, повинен керуватися не тільки принципом "Не нашкодь", але й "Принеси найбільшу користь".

4.5. Лікар, медичний працівник, науковець, особа, яка навчається, в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України зобов'язані приділяти пацієнту достатньо часу і уваги, необхідних для встановлення правильного діагнозу, виконання повного обсягу допомоги, обґрунтування приписів і рекомендацій щодо подальшого лікування, надання їх хворому у детальному і зрозумілому для нього вигляді.

4.6. Лікар, медичний працівник, науковець, особа, яка навчається в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України повинні шанувати право пацієнта на вибір лікаря та його участь у прийнятті рішень про проведення лікувально-профілактичних заходів. Добровільну згоду пацієнта на обстеження, лікування чи дослідження з його участю лікар повинен одержати при особистій розмові з ним. Ця згода має бути усвідомленою, хворого необхідно обов'язково поінформувати про методи лікування, наслідки їхнього застосування, зокрема про можливі ускладнення, а також інші альтернативні

методи лікування. Якщо пацієнт неспроможний усвідомлено висловити свою згоду, то її дає законний представник або постійний опікун пацієнта.

4.7. Проведення лікувально-діагностичних заходів без згоди пацієнта дозволено тільки у випадках загрози його життю та здоров'ю у разі нездатності його адекватно оцінювати ситуацію. Рішення в подібних випадках необхідно приймати колегіально і за участі його близьких.

4.8. Під час лікування дитини або хворого, який перебуває під опікою, лікар зобов'язаний надавати повну інформацію його батькам або опікунам, одержати їхню згоду на застосування того чи іншого методу лікування або лікарського засобу.

4.9. Лікар повинен поважати честь і гідність пацієнта, його право на невтручання в особисте життя, ставитися до нього доброзичливо, з розумінням сприймати занепокоєння рідних і близьких станом хворого.

4.10. Кожен пацієнт має право на зберігання особистої таємниці. Лікар, як й інші особи, які беруть участь у наданні медичної допомоги, зобов'язаний зберігати лікарську таємницю навіть після смерті пацієнта, як і факт звернення за медичною допомогою, за відсутності іншого розпорядження хворого, або якщо це захворювання не загрожує його близьким і суспільству. Таємниця поширюється на всю інформацію, отриману в процесі лікування хворого (у т.ч. діагноз, методи лікування, прогноз тощо).

4.11. Медична інформація про пацієнта може бути розголошена:

- у разі письмової згоди самого пацієнта;
- у випадку мотивованої вимоги органів дізнання, слідства, прокуратури і суду, санепідемслужби;
- якщо зберігання таємниці істотно загрожує здоров'ю і життю пацієнта і/або/інших осіб (небезпечні інфекційні захворювання);
- у випадку залучення до лікування інших спеціалістів, для яких ця інформація є професійно необхідною.

Особи, які крім лікаря, користуються правом доступу до медичної інформації, зобов'язані зберігати в таємниці всі отримані про пацієнта відомості, і мають бути поінформовані лікарем про відповідальність, пов'язану з її розголошенням.

4.12. У процесі наукових досліджень, навчання і підвищення кваліфікації лікарів повинна дотримуватися лікарська таємниця. Демонстрація хворого можлива тільки за згоди його, його батьків або опікунів.

4.13. Пацієнт має право на вичерпну інформацію про стан свого здоров'я, але він може від неї відмовитися або визначити особу, якій можна повідомляти про стан його здоров'я. Інформація може бути прихована від пацієнта в тих випадках, якщо є вагомі підстави вважати, що вона може завдати йому серйозної шкоди. Проте у разі наполегливої вимоги пацієнта, лікар зобов'язаний надати йому вичерпну інформацію.

4.14. У разі допущення лікарем помилки або виникнення в результаті його дій непередбачених ускладнень він зобов'язаний поінформувати про це хворого, старшого колегу або керівника підрозділу, а за їх відсутності адміністрацію установи, в якій він працює, і негайно спрямувати свої дії на виправлення негативних наслідків, не чекаючи вказівок. За необхідності слід залучити інших спеціалістів, чесно поінформувати їх про суть помилки або ускладнення, що виникли.

4.15. Лікар повинен ретельно аналізувати допущені помилки та обговорювати їх з колегами і керівництвом з метою попередження подібних випадків в клінічній практиці інших лікарів.

4.16. При наявності альтернативних методів лікування, які мають доказову базу, лікування визначається на основі рішення консилиуму з наданням такої інформації пацієнту та його родичам. Вибір методу лікування визначається самим пацієнтом.

4.17. Лікар повинен, при призначенні ліків, керуватися виключно медичними показаннями, не допускати поліпрагмазії.

4.18. Питання про припинення реанімаційних заходів слід вирішувати за можливості колегіально і у випадку коли стан людини визначається як безповоротна смерть відповідно до критеріїв, визначених Міністерством охорони здоров'я України. Лікар не має права свідомо прискорювати настання смерті, вдаватися до евтаназії або залучати до її проведення інших осіб.

4.19. Лікар не має права залишати хворих у випадках загальної небезпеки.

4.20. Лікар не може пропонувати пацієнту методи лікування, лікарські засоби і медичні вироби, не допущені до загального застосування Міністерством охорони здоров'я України у визначеному законодавством порядку. Лікар може поінформувати пацієнта про те, що за кордоном використовуються й інші засоби і методи лікування його захворювання.

4.21. Лікар повинен мати належний зовнішній вигляд, який має позитивно впливати на пацієнта.

4.22. Лікар не повинен вимагати від пацієнта (чи від інших лікарів) винагороди в якості подяки за направлення пацієнта в конкретний лікувальний заклад, аптеку, до певного фахівця чи призначення певного виду обстеження або лікування.

4.23. При наданні медичної допомоги лікар обов'язково має враховувати свою компетенцію та досвід роботи, з особливою обачливістю підходити до методів і засобів лікування, які даним лікарем раніше не застосовувалися або мало застосовувалися.

4.24. Безпека лікування та збереження здоров'я пацієнта забезпечуються впровадженням медичних стандартів, клінічних протоколів та клінічних настанов.

4.25. При використанні отриманої медичної інформації у навчальному процесі, науково-дослідній роботі, в тому числі у публікаціях у спеціальній літературі, повинна бути забезпечена анонімність пацієнта або отримана письмова згода пацієнта на використання відповідної інформації відповідно до ст. 39-1, 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я.

4.26. При побудові стосунків з членами родини пацієнта або іншими родичами, які їх замінюють, в т.ч. із опікунами необхідно зберігати стриманість, спокій і тактовність; пояснювати особам, які піклуються про пацієнта, правильність виконання процедур і маніпуляцій. Спілкування працівника лікувальної установи із зазначеними особами має відбуватися лише у межах професійної компетенції відповідного працівника.

4.27. Взаємовідносини середнього і молодшого медичного персоналу з пацієнтом в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України.

4.27.1. Забороняється в присутності хворого обговорювати встановлений йому діагноз, ставити під сумнів правильність проведеного лікування. Середній медичний персонал повинен висловлювати свої думки в межах своєї компетенції, не має права коментувати прогноз захворювання.

4.27.2. Перед проведенням призначених лікарем процедур середній медичний персонал повинен підкреслити хворому їх необхідність для успішного лікування.

4.27.3. Середній і молодший медичний персонал повинен зберігати стриманість, спокій і тактовність при виконанні своїх функціональних обов'язків.

4.27.4. Середній медичний персонал повинен надати компетентну допомогу пацієнтам, незалежно від їх віку чи статі, характеру захворювання, расової або національної приналежності, релігійних або політичних переконань, соціального чи матеріального становища.

4.27.5. При встановленні черговості надання медичної допомоги кільком пацієнтам, середній медичний персонал повинен керуватися показаннями, які виключають будь-яку дискримінацію чи упередженість.

4.27.6. Середній і молодший медичний персонал повинний зберігати в таємниці від третіх осіб інформацію про стан здоров'я пацієнта, діагноз, лікування, прогноз його захворювання, а також про особисте життя пацієнта.

4.28. Використання новітніх медичних технологій під час лікування пацієнтів

4.28.1. Дії медичного персоналу при застосуванні новітніх медичних технологій (трансплантація людських органів і тканин, втручання в геном людини, у репродуктивну функцію тощо) визначаються етико-правовими і законодавчо-нормативними актами України, рекомендаціями та вимогами Всесвітньої організації охорони здоров'я, Біоетичного комітету ЮНЕСКО та Комісії з питань етики ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України.

4.28.2. При відборі хворих, які потребують проведення складних профілактичних, діагностичних і особливо лікувальних заходів (наприклад, трансплантація органів), медичні працівники, які вимушено встановлюють черговість у наданні допомоги, повинні виходити лише із медичних показань, приймаючи рішення самостійно чи колегіально за участю членів Комісії з питань етики ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України.

4.29. Проведення наукових досліджень за участі пацієнта в ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України.

4.29.1. Лікарі, науковці та/або особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України можуть поєднувати дослідження з наданням медичної допомоги лише у випадках, коли дослідження обґрунтоване профілактичною, діагностичною або терапевтичною метою.

4.29.2. Перед початком біомедичних досліджень, апробації нових лікарських препаратів, лікувально-діагностичних методів та обладнання лікар (науковець, особа, яка навчається) повинен дістати письмову згоду на їх

проведення від Комісії з медичної етики ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України із затвердженням плану (протоколу) вказаного дослідження, в якому повинні бути чітко визначені його цілі, етичні аспекти, хід та можливі ускладнення.

4.29.3. Після ознайомлення пацієнта (учасника дослідження) з цілями, методами, потенційною користю і можливим ризиком лікаря (науковець, особа, яка навчається) повинен отримати у встановленому порядку його письмову згоду на участь у дослідженні, яке на будь-якому етапі, за бажанням пацієнта, може бути безперешкодно ним перерване або припинене. Щодо недієздатних пацієнтів, то їх згода на участь у дослідженні повинна бути отримана в письмовій формі від батьків або іншого законного представника (юридично відповідальної особи). Подібні дослідження можуть проводитися тільки в інтересах врятування життя, відновлення чи підтримки здоров'я досліджуваного без нанесення йому шкоди або погіршення стану.

4.29.4. Наукові дослідження з участю пацієнтів можна проводити лише при одночасному дотриманні всіх перерахованих нижче умов:

- якщо вони спрямовані на поліпшення здоров'я пацієнтів, які беруть участь в дослідженні;
- якщо вони зроблять істотний внесок у медичну науку і практику;
- якщо результати попередніх досліджень та існуючі дані не свідчать про ризик розвитку ускладнень;
- за умови забезпечення усіх необхідних заходів для безпеки пацієнта.

4.29.5. Медичні дослідження, пов'язані із залученням пацієнтів, повинні проводитись в умовах, що забезпечують права і безпеку досліджуваних, захищають їх гідність; виконуватись висококваліфікованими лікарями і науковцями під наглядом Комісії з медичної етики. Дослідження припиняється у випадках виникнення незрозумілих і непередбачених ситуацій, а також у разі появи ознак небезпеки для життя і здоров'я учасника дослідження.

4.29.6. Лікар-дослідник несе особисту відповідальність у випадку, коли внаслідок його дії (недбалості, неправильно проведеного експерименту тощо) стан здоров'я пацієнта погіршився. Лікар (науковець, особа, яка навчається) має всебічно сприяти відновленню нормального стану здоров'я пацієнта.

4.30. В експериментах на тваринах дослідник повинен дотримуватись принципів гуманності, намагатися максимально зменшити кількість

експериментальних тварин, сприяти розробці методів, які дозволяють їх не використовувати під час дослідів.

5. Взаємовідносини між працівниками та особами, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова», НАМН України

5.1. Медичні працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України зобов'язані охороняти честь і шляхетні традиції медичного співтовариства, з повагою і доброзичливістю ставитися до колег. Лікарі, науковці зобов'язані з повагою ставитися до іншого медичного і допоміжного персоналу, постійно забезпечувати підвищення його кваліфікації.

5.2. Працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України зобов'язані:

- поважно ставитися до традицій, історії, символіки ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України;
- займаючись науково-дослідницькою, лікувально-діагностичною, педагогічною та суспільно-корисною роботою за межами Інституту, не ставити під загрозу інтереси ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та виконання своїх професійних обов'язків;
- піклуватися про престиж Інституту в галузі наукової, освітньої, та інноваційної діяльності, відстоювати її інтереси з питань пріоритету тощо.
- дбайливо ставитися до власності ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України: до обладнання приміщень та аудиторій, техніки, бібліотечних ресурсів;
- піклуватися про збереження чистоти в приміщеннях і на території Інституту.

5.3. Медичні працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України у стосунках з колегами зобов'язані:

- не вчиняти дій, які кваліфікуються як залякування, переслідування, вторгнення в приватне життя і образа;
- не поширювати неправдиву і компрометуючу інформацію про колег;
- не допускати дискримінації колег на підставі соціального статусу.

5.4. Медичний працівник не має права публічно ставити під сумнів чи дискредитувати професійну кваліфікацію іншого медичного працівника. Фахові зауваження на адресу колеги повинні бути аргументованими, необразливими за формою, висловленими в особистій розмові до того як це

питання буде обговорюватися медичним співтовариством або етичним комітетом чи комісією.

5.5. Досвідчені фахівці мають ділитися з молодими своїм досвідом, тактовно коригувати їх дії, використовувати в практиці методи лікування, які базуються на засадах доказової медицини, визначені існуючими стандартами, клінічними протоколами та клінічними настановами. Лікарі, медичні працівники, науковці, особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України мають активно захищати свою професію від некомпетентних фахівців, а також таких, що мають низькі моральні якості.

5.6. У тяжких клінічних випадках лікарі повинні надавати поради і допомогу своїм колегам у коректній формі. За процес лікування всю відповідальність несе тільки лікуючий лікар, який може врахувати або відмовитися від рекомендацій, керуючись при цьому винятково інтересами хворого. Лікар не повинен створювати умови щодо переходу до нього пацієнтів від інших колег.

5.7. Науковці, лікарі й інші медичні працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України повинні сприяти висвітленню своєї діяльності у засобах масової інформації. При цьому неприпустимим є надання неправдивої інформації, що містить фальсифікацію, або створює хибні чи невиправдані очікування у пацієнтів та їх родичів.

5.8. Працівники ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України у науково-дослідній та лікувально-діагностичній діяльності мають:

- проводити наукові дослідження відповідно до принципу відкритості отриманих наукових результатів для критики, повторної перевірки і використання іншими дослідниками;
- прагнути до максимального зменшення несприятливого впливу досліджень на людей, тварин і навколишнє середовище, дотримуватися принципів біоетики та екології;
- не вдаватися до плагіату, привласнення ідей з неопублікованих джерел;
- використовувати результати наукових досліджень своїх колег відповідно до прийнятих в академічному середовищі правил цитування і оформлення посилань;
- дотримуватися права співавторів;
- здійснюючи функції рецензента, прагнути до об'єктивної оцінки дослідницьких проектів і наукових робіт;
- дотримуватися конфіденційності неопублікованої інформації, отриманої в ході рецензування або наукового керівництва;
- сприяти науковому зростанню осіб, які навчаються, а також придбанню ними навичок відповідального проведення наукових досліджень.

5.9. Працівники ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України в адміністративно-управлінській і господарській діяльності мають:

- перешкоджати порушенню професійної етики у відносинах між членами трудового колективу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України;
- прагнути до ефективного розв'язання проблем ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та його окремих членів у найкоротші терміни;
- зберігати відкритість для громадського контролю своєї діяльності;
- при прийнятті рішень зберігати неупередженість, толерантність та принциповість;
- не приймати рішень, ґрунтуючись на анонімних або неперевірених даних.

5.10. Працівники ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України в освітній діяльності повинні:

- ставитися до роботи в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України як до головного професійного обов'язку; підтримувати широку і глибоку компетентність у сфері дисциплін, що викладаються;
- підтримувати високий рівень педагогічної кваліфікації;
- чесно і об'єктивно оцінювати знання, вміння і навички осіб, які навчаються;
- дотримуватися трудової дисципліни, Правил внутрішнього розпорядку, утримуватися від використання мобільних засобів зв'язку на практичних заняттях;
- не розголошувати стороннім особам інформацію, що стосується осіб, які навчаються: дані про їх академічну успішність та особисті відомості, отримані в ході індивідуального спілкування;
- не вимагати і не приймати матеріальних цінностей або послуг за виставлення особам, які навчаються, оцінок чи за полегшене проходження ними процедур контролю знань, умінь і навичок;
- не вчиняти дій, які можуть бути кваліфіковані як вербальна або фізична агресія щодо осіб, які навчаються, залякування, переслідування;
- не допускати висловлювань, що принижують честь і гідність осіб, які навчаються, застосування грубої лексики по відношенню до них.

5.11. Особи, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України повинні:

- прагнути отримувати глибокі знання в відповідній області: сумлінно вчитися, не пропускати заняття без поважних причин, брати участь у навчальній, науковій та науково-дослідній роботах;

- прагнути максимально використовувати надані можливості з придбання теоретичних знань і практичних навичок з відповідної спеціальності;
- виконувати вимоги, передбачені Правилами внутрішнього розпорядку ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, навчальними планами та програмами, в встановлені терміни;
- поважати чужу інтелектуальну власність і дослідницький пріоритет, цитувати із зазначенням джерела матеріали, які використовуються при підготовці завдань;
- при проходженні процедур контролю знань, умінь і навичок, спиратися виключно на отримані знання і не вчиняти дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу (проходження процедур контролю знань підставними особами; представлення в якості результатів власної праці матеріалів, взятих з Інтернету або з будь-яких інших джерел; підробка і фальсифікація ділових документів, що мають пряме або непряме відношення до процесу навчання: пропонування винагород науковим керівникам, науковим співробітникам, працівникам або адміністрації інституту для того, щоб полегшити проходження процедур контролю знань, умінь і навичок або добитися інших виключень із загального регулювання; користування забороненими допоміжними матеріалами і технічними засобами; використання особистих, родинних та інших зв'язків для одержання більш високої оцінки або для того, щоб домогтися інших винятків із загального регулювання тощо);
- вчитися працювати в команді і вибудовувати гармонійні міжособистісні відносини: поважно ставитися до наукових співробітників та інших працівників ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України а також до однокурсників та інших осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України допомагати своїм колегам у вирішенні проблем, які виникають;
- не вчиняти дій, які кваліфікуються як переслідування, вторгнення в приватне життя працівників, не допускати в спілкуванні з ними грубості, фамільярності, висловлювань, принижуючих їх честь і гідність;
- не поширювати неправдивої і компрометуючої інформації про працівників між собою та у засобах масової інформації;
- у всіх випадках критично ставитися до своїх вчинків, передбачати їх можливі наслідки, уникати ситуацій, які можуть завдати шкоди престижу та іміджу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України;
- завжди і всюди оберігати честь і гідність особи, яка навчається в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

5.12. Працівники та особи, які навчаються в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України у ставленні до себе мають:

- дотримуватись особистої гігієни і намагатися підтримувати себе в хорошій фізичній формі, вести здоровий спосіб життя;
- боротися з шкідливими звичками (палінням, застосуванням алкоголю, наркотичних речовин);
- дотримуватись правил етикету;
- брати активну участь у житті держави, користуючись своїм правом обирати і бути обраним;
- не допускати зневажливих висловлювань і будь-яких компрометуючих дій по відношенню до символів державності інших держав;
- усвідомлюючи себе громадянином багатонаціональної держави, з повагою ставитися до всіх національних культур.

6. Загальні правила дрес-коду в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України

6.1. Статус ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України як державної наукової установи передбачає певні вимоги до стилю одягу і зовнішнього вигляду (дрес-код) кожної особи, яка навчається і працює в Інституті. Це налаштовує на повагу один до одного, високопродуктивну працю і повноцінний освітній процес; сприяє підтримці репутації та утвердженню іміджу і статусу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, як закладу високої культури, моральності та професіоналізму.

6.2. Зовнішній вигляд працівників та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України повинен бути акуратним, стриманим, охайним.

6.3. Переважним стилем одягу є офіційно-діловий.

6.4. Під час перебування в клінічних та інших виробничих приміщеннях ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України особи, які навчаються, і працівники установи повинні дотримуватися професійного дрес-коду, який передбачає медичну форму (медичний костюм та/або медичний халат, медичну шапочку, бахіли тощо).

6.5. У місцях загального користування (адміністрація, науково-організаційний відділ, місця громадського харчування, холи тощо) працівники та особи, які навчаються, можуть знаходитися в звичайному діловому одязі, без медичної форми.

7. Мотивація працівників та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, до дотримання положень Кодексу

7.1. В ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева.

7.2. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, з числа осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, може надаватись:

- переважне право на участь в міжнародних науково-практичних конференціях;
- подяка директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

7.3. Під час розподілу премій працівникам Інституту за підсумками роботи (за місяць, квартал, півріччя, рік), береться до уваги, в тому числі, дотримання ними положень цього Кодексу.

8. Процедура реагування на порушення положень Кодексу

8.1. Контроль за дотриманням норм даного Кодексу здійснюють керівники структурних підрозділів ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

8.2. Кожен зобов'язаний дотримуватися даного Кодексу і при виявленні порушень спробувати припинити їх власними силами.

8.3. При виявленні порушень Кодексу працівники та особи, які навчаються в Інституті, можуть звернутись до безпосереднього керівника структурного підрозділу. Особи, які повідомляють про порушення або ймовірне порушення, мають гарантію захисту від переслідування.

8.4. При виникненні етичних конфліктів між працівниками ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, та/або особами, які навчаються в Інституті, - особи, відповідальні за контроль за дотриманням норм даного Кодексу:

- вживають заходів для розв'язання конфлікту шляхом добровільного примирення учасників;
- за наявності підстав, мають право звернутись до адміністрації ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України з клопотанням про притягнення винних осіб до відповідальності.

8.5. У випадках порушення положень Кодексу, за відповідним письмовим зверненням співробітників, для розгляду викладених у зверненні питань створюється Комісія. Склад Комісії у кожному конкретному випадку затверджується наказом директора ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України. Комісія зобов'язана:

- дотримуватися незалежності і неупередженості при розгляді питань недотримання Кодексу;
- протягом п'яти робочих днів надати відповідні роз'яснення співробітникам ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України за їх зверненнями.

8.6. У разі виникнення непередбачених Кодексом ситуацій, невизначених питань і суперечок щодо тлумачення, виконання або порушення положень Кодексу остаточне рішення залишається за Комісією з питань етики. У кожному такому випадку Комісія з питань етики зобов'язана досліджувати можливі негативні наслідки для окремих людей і суспільства та вживати заходи з їх профілактики і усунення шляхом клопотання перед відповідними організаціями та органами державної влади про дисциплінарні, адміністративні та юридичні санкції.

9. Відповідальність за невиконання положень Кодексу

9.1. При прийомі на роботу в ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України лікарі, медичні працівники, науковці та особи, які навчаються повинні бути ознайомлені із положеннями цього Кодексу.

9.2. Виконання положень цього Кодексу забезпечується на основі морального самоконтролю кожного члена трудового колективу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та осіб, які навчається в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

9.3. Під час розгляду кандидатур при обранні наукових працівників на посади за конкурсом та при призначенні (переведенні) працівників на інші посади, одним з предметом розгляду, зокрема, є дотримання кандидатами норм даного Кодексу.

9.4. Порушення лікарем, іншим медичним працівником чи науковцем положень даного Кодексу може бути підставою для громадського обговорення

9.5. Порушення положень Кодексу за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду згідно з вимогами чинного законодавства.

10. Прикінцеві положення

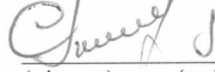
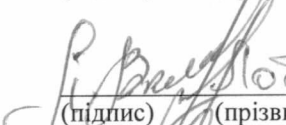
10.1. Цей Кодекс затверджується Вченою Радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України простою більшістю голосів, і вводиться в дію наказом директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

10.2. Зміни та доповнення до цього Кодексу вносяться шляхом затвердження Кодексу у новій редакції.

10.3. Після затвердження Кодексу у новій редакції попередній Кодекс втрачає юридичну силу.

10.4. Контроль виконання Кодексу покладено на Комісією з питань етики.

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу Микваць СВ "09" 02 2019 р.
управління персоналом (підпис) (прізвище, ініціали)
та документообігу
Провідний Лобко В.В "09" 02 2019 р.
юрисконсульт (підпис) (прізвище, ініціали)